

Geringde vogels in Groningen (6)

Klaas van Dijk

Hierbij de zesde aflevering over geringde vogels in Groningen. De afgelopen periode heb ik weer van diverse mensen gegevens gekregen van geringde vogels. Bedankt hiervoor. Ik blijf me aanbevolen houden voor meer informatie, zowel vondsten van dode vogels als aflezingen van vogels met potringen, halsbanden e.d. zijn welkom. Insturen naar Klaas van Dijk, Vermeerstraat 48, 9718 SN Groningen; telefoon 050-3182924.

Knobbelzwaan *Cygnus olor*

[ARNHEM 741A741A] Geringd als nestjong (mannetje) op 30 augustus 1987 bij Nieuwe Pekela door de Zwanenwerkgroep van Avifauna. Op 21 mei 1999 ontdekte Peter de Boer de vogel langs de Dollarddijk in de Carel Coenraadpolder. De vogel had hier een nest, de afstand tussen de geboorteplaats en broedplaats bedraagt 25 km. De zwaan is ondertussen twaalf jaar oud. Het is één van de vele voorbeelden van Knobbelzwanen die door de Zwanenwerkgroep in Groningen zijn geringd en in de omgeving tot broeden zijn gekomen.

Bergeend *Tadorna tadorna*

[PARIS DA 132662] Geringd op 14 januari 1977 als na 2de kj mannetje in het reservaat Marquenterre in de monding van de Somme in West-Frankrijk (50°20'N/01°41'E). Op 22 december 1987 vond Derick Hiemstra de vogel vers dood langs de vloedlijn 3 km ten oosten van Noordpolderzijk. Deze Bergeend was toen al minimaal 12½ jaar oud.

Bergeend *Tadorna tadorna*

[HELGOLAND 3036200] Geringd op 19 augustus 1980 als 2de kj mannetje op het Großer Knechtsand (53°50'N/08°25'E) in de Duitse Waddenzee, tussen de monding van de Weser en de Elbe. Op 10 december 1988 vond Derick Hiemstra de vogel vers dood op de vloedlijn langs de Linthorst-Homanpolder. Deze Bergeend was in 1979 geboren en dus ongeveer 9½ jaar oud. Veel Bergeenden die in de herfst en winter langs de Noordkust pleisteren, ruien hun slagpennen in de Duitse Bocht. Deze vogel is daar een voorbeeld van.

Noordse Stormvogel *Fulmaris glacialis*

[LONDON FR 57474] Geringd op 23 juli 1982 als nestjong op Fair Isle (59°32'N/-01°37'W), ten zuiden van de Shetlands. Op 17 augustus 1987 vond Derick Hiemstra de

vogel vers dood in de haven van Lauwersoog. Noordse Stormvogels worden niet zo vaak in onze provincie gezien (wel worden regelmatig dode vogels langs de kust gevonden) en ringvondsten van deze soort zijn buitengewoon schaars. Fair Isle is een bekende broedplaats van Noordse Stormvogels, de afstand tussen Fair Isle en Lauwersoog is 833 km.

Scholekster *Haematopus ostralegus*

[ARNHEM 5.047.799] Geringd als nestjong op 2 juli 1976 op Rottumerplaat door wijlen Henk van der Meulen. Tussen 26 juni 1989 en 1 juni 1995 werd deze vogel door Date Lutterop en Giny Kasemir meerdere malen afgelezen op steeds dezelfde plaats op Rottumerplaat. Een voorbeeld van een Scholekster die is gaan broeden op de plaats waar hij ook geboren is. Verder vertoont deze vogel een opvallende trouw aan de broedplaats, ook geen onbekend fenomeen bij Scholeksters.

Scholekster *Haematopus ostralegus*

[ARNHEM 5.095.912] Geringd als nestjong op 11 juni 1977 bij Dokkum door het Vogelringstation Franeker. Op 2 september 1997 vond Derick Hiemstra de vogel bij Visvliet, langs de spoorlijn Leeuwarden-Groningen. De vogel was door de trein gegrepen en had hierdoor de dood gevonden. Een voorbeeld van een Scholekster die ruim twintig jaar oud is geworden.

Scholekster *Haematopus ostralegus*

[HELSINKI CT-073.609] Geringd als nestjong op 7 juni 1993 bij Dragsfjärd, Turku Pori (60°01'N/22°19'E), in het uiterste zuidwesten van Finland. Op 16 mei 1999 vond Jelle Postma de ring in de Negenboerenpolder. De Scholekster had een afstand afgelegd van 1214 km en er was 2169 dagen verstreken tussen de ringdatum en de vinddatum.

Het was onbekend hoe lang de vogel al dood was.

Naast Nederlandse Scholeksters overwinteren langs de Noordkust ook vogels uit meer noordelijk gelegen streken. Deze vogel is daar een voorbeeld van.

Kluut *Avosetta recurvirostra*

[BRUXELLES E-8045] Geringd als nestjong op 3 juni 1983 bij Zeebrugge in België (51°20'N/03°12'E). Op 26 juni 1987 vond Derick Hiemstra de vogel dood langs de zeedijk bij Kloosterburen. De afstand tussen Zeebrugge en de Noordkust bedraagt 317 km. De vogel was al enige tijd dood.

Deze Kluut was, gezien het tijdstip van vinden, vermoedelijk een broedvogel van de kwelders. Er zijn al enkele gevallen bekend van broedende Kluten in Groningen die elders (in België en in het Duitse Waddengebied) waren geboren.

Bontbekplevier *Charadrius hiaticula*

[ARNHEM H 222891] Geringd als nestjong op 12 augustus 1997 op de Philipsdam in het Krammer-Volkerrak. Tijdens het ringen was de vogel 16 tot 18 dagen oud. Op 10 juli 1999 werd de vogel, een vrouwtje, door Peter de Boer op het nest gevangen. De vogel broedde op de schermdijk langs de haven van Delfzijl. De afstand tussen geboorteplaats en broedplaats bedroeg 264 km. Deze vogel is het eerste geval van een nestjong uit het Deltagebied die buiten het Delta-gebied tot broeden kwam.

Kemphaan *Philomachus pugnax*

[ARNHEM K 991290] Geringd als volgroeid vrouwtje op 28 augustus 1998 bij Lucaswolde door Arend Veenstra. Al op 23 september 1998 werd de vogel teruggemeld vanaf Barbados. De vogel werd geschoten in de mangrove-moerassen nabij Crane (13°06'N/59°28'W). Deze Kemphaan was de Atlantische Oceaan overgestoken en in Zuid-Amerika terecht gekomen. De afstand tussen Barbados en Lucaswolde bedraagt maar liefst 7377 km en de vogel had deze afstand in minder dan vier weken tijd afgelegd.

Een bijzondere terugmelding en vermoedelijk de eerste Groningse vogel die uit Zuid-Amerika is teruggemeld. Overigens is al eenmaal eerder een in Nederland geringde Kemphanen uit het Caraïbisch gebied gemeld. Deze vogel

werd al na 14 dagen op Martinique geschoten.

Kokmeeuw *Larus ridibundus*

[HELGOLAND 5207460] Geringd als 2de kj vrouwtje op 8 februari 1980 in Kiel (54°20'N/10°08'E). In de jaren tachtig werd de vogel een paar maal in Groningen gezien, op 27 december 1980 door Egbert Boekema bij de Mispelflat en op 30 oktober en 5 november 1983 door Henk van Huffelen in het Noorderplantsoen. Pas in 1996 werd de vogel opnieuw in Groningen gezien. Op 23 juli en 3 augustus 1996 zag Klaas van Dijk de vogel bij de Mispelflat.

Op 19 maart 1997 werd de meeuw in Kiel teruggevangen. De flink versleten, maar nog goed leesbare aluminium ring werd vervangen door een nieuwe stalen ring [HELGOLAND 5278850] om de rechterpoot. De vogel kreeg bovendien een kleurring [zwart AS99] om de linkerpoot. Op 24 juli en op 14 en 15 november 1999 zag Klaas van Dijk de vogel opnieuw bij de Mispelflat.

Weer een melding van een flink oude Kokmeeuw uit de stad Groningen. De vogel is in 1979 geboren en ondertussen 20½ jaar oud. De vogel was erg mak en de ring was eenvoudig af te lezen. De Mispelflat is al jarenlang een frequent bezochte afleesplek. Deze Kokmeeuw illustreert dat sommige vogels òf zelden in Groningen komen òf bijna altijd op plekken verblijven waar niet wordt afgelezen.

Zilvermeeuw *Larus argentatus*

[ARNHEM 5.043.242] Geringd als nestjong op 15 juni 1971 op Rottumeroog door wijlen Sjoerd Braaksma. Op 18 mei 1995 werd de vogel door Date Lutterop en Giny Kasemir doodgevonden op Rottumerplaat. Deze Zilvermeeuw is 24 jaar oud geworden en heeft vermoedelijk jaren achtereen op Rottum gebroed.

Zilvermeeuw *Larus argentatus*

[MATSALU T-28945] Geringd als nestjong op 23 juni 1985 aan de zuidkant van het eiland Hiiumaa in de Matsalubaai in Estland (58°51'N/23°21'E). Op 7 november 1986 vond Derick Hiemstra de vogel dood langs de vloedlijn bij Noordpolderzijl. De afstand tussen Hiiumaa en Noordpolderzijl bedraagt 1197 km. Deze Zilvermeeuw is een illustratie dat 's winters ook Zilvermeeuwen uit het Oostzeegebied in Groningen verblijven.

Grote Mantelmeeuw *Larus marinus*

[STAVANGER 373103] Geringd als nestjong op 24 mei 1991 bij Orrevatnet, Klepp, Rogaland, in Noorwegen (58°44'N/05°33'E). In de winter van 1998/99 zat de vogel een tijdlang in de haven van Lauwersoog. De ring werd afgelezen op 13 december (door Diek Groenewald), op 23 december (door René Oosterhuis) en op 5 januari (door Theo Bakker). De afstand tussen Lauwersoog en Orrevatnet (nabij Stavanger) bedraagt 594 km.

Grote Mantelmeeuw *Larus marinus*

[STAVANGER 346848] Geringd als nestjong op 16 juli 1992 te Ysteholmen in Noorwegen (62°51'N/06°31'E). Op 11 juli 1993 werd de vogel door Date Lutterop en Giny Kasemir doodgevonden op Rottumerplaat. De afstand tussen Rottumerplaat en Ysteholmen bedraagt 1035 km. Twee voorbeelden van terugmeldingen van Grote Mantelmeeuwen die in Noorwegen zijn geboren.

Noordse Stern *Sterna paradisaea*

[ARNHEM K 124426] Geringd als nestjong op 3 juli 1967 op Rottumerplaat door wijlen Sjoerd Braaksma. Op 26 mei 1995 werd de ring van de nog springlevende vogel afgelezen in een broedkolonie op Rottumerplaat.

De ring werd afgelezen door Date Lutterop en Giny Kasemir. Deze vogel laat zien dat Noordse Sterns kunnen gaan broeden op plekken waar ze ook geboren zijn. Wel is deze vogel al bijna 28 jaar oud. Hiermee is de vogel vermoedelijk de oudste Noordse Stern uit Groningen. In aflevering 3 van deze rubriek (De Grauwe Gors 25:99) stond een Noordse Stern van 25 jaar oud die eveneens als nestjong op Rottumerplaat was geringd. Deze vogel verbetert dat record ruimschoots. Hopelijk lukt het de ring komend broedseizoen nog eens af te lezen.

Dwergstern *Sterna albifrons*

[ARNHEM H 221359] Geringd als nestjong op 24 juni 1992 in het Krammer-Volkerrak (Zuid-Holland). Op 30 juni 1994 konden Date Lutterop en Giny Kasemir de ring met een telescoop aflezen in een broedkolonie op Rottumerplaat. Vermoedelijk heeft de vogel hier gebroed, maar zekerheid hierover werd niet verkregen. Deze vogel is tot nu toe de enige waarneming ten noorden van het Delta-gebied van aldaar geringde Dwergsterns. De afstand tussen het Krammer-Volkerrak en Rottumerplaat bedraagt 259 km.